

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Rev 96/2021-2

REPUBLIKA HRVATSKA
RJEŠENJE

Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca Katarine Buljan predsjednice vijeća, Gordane Jalšovečki članice vijeća i sutkinje izjaviteljice, dr. sc. Jadranka Juga člana vijeća, Slavka Pavkovića člana vijeća i Damira Kontreca člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja Nevena Kulušića, iz Zagreba, Odranska 1B, zastupanog po punomoćniku Mati Matiću odvjetniku u Zagrebu, protiv prvotuzenika Jerka Jelinčića pok. Ante, iz Postira, drugotuzenika Igora Jelinčića, sina Jerka iz Postira, trećetuzenika Žarka Jelinčića pok. Ante, iz Postira, i četvertotuzenice Hasije Jelinčić pok. Ibrahima, iz Labina, tuženici pod 1., 2. i 4. zastupani po punomoćnici Mariji Brčić, odvjetnici u Splitu, radi isplate, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Županijskog suda u Splitu poslovni broj GŽ-1672/2018-8 od 7. studenoga 2019., kojom je potvrđena presuda Općinskog suda u Splitu, Stalne službe u Supetru broj P-2511/17 od 5. travnja 2018., u sjednici vijeća održanoj 22. ožujka 2022.

riješio je:

I. Prihvaća se revizija tužitelja, ukida se presuda Županijskog suda u Splitu poslovni broj GŽ-1672/2018-8 od 7. studenoga 2019. i presuda Općinskog suda u Splitu, Stalne službe u Supetru broj P-2511/17 od 5. travnja 2018., te se predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

II. O troškovima postupka u povodu revizije i odgovora na reviziju odlučit će se konačnom odlukom.

Obrazloženje

1. Prvostupanjskom presudom suđeno je:

»I. Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

Nalaže se tuženicama Jerko Jelinčić, Igor Jelinčić, Žarko Jelinčić i Hasija Jelinčić sa solidarno isplate tužitelju Nevenu Kulušiću iznos od 314.000,00 DEM, preračunato u eure sukladno tečaju na dan 01. siječnja 2002. godine prema kojem jedan euro vrijedi 1,95583 DEM-a, s pripadajućim zakonskim zateznim kamatama koje teku za iznos od 120.000,00 DEM od 16. travnja 1998.godine, a za iznos od 194.000,00 DEM od 09. studenog 1998. godine do 31.12.2005. po stopi koju banke u mjestu ispunjenja obveze plaćaju na štedne uloge po viđenju položene u EUR, od 1.1.2006. do 31.12.2007. po stopi od 12% godišnje te od 1.1.2018. do 31.srpnja 2015. godine,

prema eskontnoj stopi HNB koja je vrijedila zadnjega dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanom za 5 postotnih poena, a za razdoblje a od 01. kolovoza 2015. godine do isplate po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za tri postotna poena godišnje, sve plativo u kunskoj protuvrijednosti po prodajnom tečaju ovlaštene banke u mjestu ispunjenja obveze na dan isplate, sve u roku od 15 dana.«

2. Drugostupanjskom presudom je odbijena žalba tužitelja kao neosnovana i potvrđena je prvostupanjska presuda.

3. Rješenjem Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revd-788/2020-2 od 5. svibnja 2020. dopušteno je podnošenje revizije u povodu pitanja:

»Od kada počinje teći zastarni rok u slučaju tužbenog zahtjeva kojim se zahtijeva ono što je primljeno na temelju ništetnog pravnog posla sukladno čl. 323. st. 1. Zakona o obveznim odnosima;

- a) od trenutka sklapanja ništetnog pravnog posla ili
- b) od trenutka pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost pravnog posla?«

4. Revident je podnio reviziju protiv presude zbog pitanja kojim mu je dopušteno podnošenje revizije.

5. U odgovoru na reviziju prvo, drugo i četvrtotuženici predlažu da se revizija odbije kao neosnovana i traže naknadu troškova postupka.

6. Revizija je osnovana.

7. Revizijski sud je na temelju odredbe čl. 391. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 28/13, 43/13, 89/14 i 70/19 - dalje: ZPP) ispitao pobijanu presudu samo u dijelu u kojem je revizija dopuštena i samo zbog pitanja zbog kojeg je dopuštena.

8. Predmet spora je isplata iznosa od 314.000,00 DEM, preračunato u EUR u protuvrijednosti kuna temeljem dvaju Ugovora o zajmu od 16. travnja 1998. i Ugovora o zajmu od 9. studenoga 1998. sklopljenih između tužitelja kao zajmodavca i drugotuženika Igora Jelinčića kao zajmoprimca.

9. U postupku koji je prethodio reviziji u bitnom je utvrđeno:

- da je pravomoćnom presudom Općinskog suda u Supetru poslovni broj P-100/06 od 18. listopada 2011. utvrđen ništavim Ugovor o zajmu od 9. studenoga 1998. i u tom dijelu je proglašena nedopuštenom ovrha određena rješenjem Općinskog suda u Supetru poslovni broj Ovr-321/05 od 18. svibnja 2005.

- da je presudom Županijskog suda u Splitu poslovni broj Gžx-144/12 od 6. rujna 2012. utvrđen ništavim i Ugovor o zajmu od 16. travnja 1998. te proglašena nedopuštenom ovrha određena na temelju ovog Ugovora o zajmu. Na temelju toga

oba ugovora o zajmu su ništava jer su sklopljeni protivno odredbama Zakona o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometa zlata ("Narodne novine" broj 91a/93 i 36/98), prema kojima između domaćih osoba nije bilo dopušteno davanje zajma u stranoj valuti. Radi navedenog može se tražiti vraćanje pozajmljenog iznosa strane valute u kunama na temelju odredbi o stjecanju bez osnove.

- da je tužba u ovom predmetu podnesena 8. travnja 2013.

10. Na temelju takvih utvrđenja prvostupanjski i drugostupanjski sud zaključuju da je osnovan prigovor zastare potraživanja. Svoje shvaćanje izvode iz utvrđenja da su ugovori o zajmu sklopljeni 16. travnja 1998. i 9. studenoga 1998., te stoga smatraju da je zastarni rok od pet godina počeo teći za jedan ugovor 17. travnja 1998., a za drugi 10. studenoga 1998. Tužba radi isplate u ovom predmetu podnesena je 8. travnja 2013., pa sudovi smatraju da je nastupila zastara tužiteljeve tražbine i odbijaju tužbeni zahtjev kao neosnovan.

11. Osnovano tužitelj u reviziji navodi da je došlo do pogrešne primjene materijalnog prava, te da su sudovi svoju sudovi temeljili na pogrešnom pravnom shvaćanju pri donošenju zaključka o nastupu zastare potraživanja tužitelja.

12. Naime, na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske održanoj 30. siječnja 2020. (Su-IV-47/2020-2) zauzeto je pravno shvaćanje koje glasi:

»Zastarni rok u slučaju restitucijskog zahtjeva prema kojem su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništetnog ugovora, odnosno u slučaju zahtjeva iz članka 323. stavak 1. ZOO/05 kao posljedice utvrđenja ništetnosti ugovora, počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništetnost ugovora.«

13. Naime, u smislu odredaba čl. 388. ZOO zastarijevanje se prekida podizanjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim organom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja potraživanja.

14. Prema odredbi čl. 392. st. 1. ZOO nakon prekida zastarijevanje počinje teći iznova, a vrijeme koje je proteklo prije prekida ne računa se u zakonom određeni rok za zastaru.

15. U konkretnom slučaju do prekida zastarijevanja je došlo podnošenjem tužbe dužnika (drugotuženika) radi utvrđenja ništavim ugovora o zajmu te je zastarijevanje počelo teći pravomoćnošću presude kojom su ugovori o zajmu utvrđeni ništavima i to 6. rujna 2012. Kako je tužba u ovom predmetu podnesena 8. travnja 2013., nije nastupila zastara tužiteljeve tražbine jer nije protekao rok zastare od pet godina.

16. Budući je pravno shvaćanje sudova prvog i drugog stupnja da zastara u slučaju zahtjeva iz čl. 104. st. 1. ZOO počinje teći od trenutka sklapanja ništetnog ugovora nepodudarna s navedenim shvaćanjem ovog suda, a tako zbog pogrešnog pravnog pristupa u primjeni materijalnog prava nisu utvrđene sve odlučne činjenice, valjalo je

na temelju odredbe čl. 395. st. 2. ZPP prihvatiti reviziju tužitelja te ukinuti prvostupanjsku i drugostupanjsku presudu i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

17. Odluka o troškovima parničnog postupka u povodu pravnog lijeka ostavljena je za konačnu odluku (čl. 166. st. 3. ZPP).

Zagreb, 22. ožujka 2022.

Predsjednica vijeća:
Katarina Buljan

Dokument je elektronički potpisan:
KATARINA BULJAN

Vrijeme potpisivanja:
03-05-2022
14:13:11

DN
C=HR
O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
2.5.4.97=#130D48523230353936363335323638
L=ZAGREB
S=BULJAN
G=KATARINA
CN=KATARINA BULJAN

Broj zapisa: **eb308-ac11f**

Kontrolni broj: **03743-16719-32922**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=KATARINA BULJAN, L=ZAGREB, O=VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku,
Vrhovni sud Republike Hrvatske potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.